

گپ و گفت

با مضمون بازیگران جوانی که نه به اتک به استعداد و توانایی که صرفا به دلیل عدم رعایت اصول حرفه‌ای، چهره و زد و بندهای سینمایی به عرصه سینما وارد می‌شوند، به نظر می‌رسد سینمای ایران با کمبود بازیگرانی که توانایی تبدیل شدن به چهره‌های موفق را داشته باشند مواجه شده است.

■ من هم با شما موافقم. طی سالهای اخیر بارکود تئاتر حرفه‌ای که چهره‌های شاخصی را به سینمای ایران معرفی کرد، کمبود بازیگر مستعد و حرفه‌ای در سینمای ایران به شدت ملموس و مشهود است. در سینمای امروز هیچ چیز روند علمی، درست و منطقی‌اش را طی نمی‌کند. به همین دلیل این روزها ضرورت و نیاز اقتصادی فیلمسازان را به جستجوی چهره‌های جوانی وامی‌دارد که در اغلب اوقات و از سر ناچاری به انتخاب افرادی که اکثر هم تحصیلات بازیگری نداشته وچندان توانا و مستعد هم نیستند ختم می‌شود. بازیگرانی که به دلیل کم‌تجربگی و فقدان پشتوانه تئاتری و آموزشهای لازم خیلی زود از عرصه سینما حذف شده و به سرمایه آینده سینمای ایران بدل نمی‌شوند. با نگاهی گذرا به عرصه سینما و تئاتر حرفه‌ای سالهای اخیر می‌توان به این نتیجه غم‌انگیز رسید که بازیگری در سینمای ایران حرمت خود را از دست داده است. با ورود بی‌رویه و بی‌ضابطه افراد جوان و بی‌تجربه به سینما، فارغ التحصیلان بازیگری و دانشکده‌های هنری نیز امکان فعالیت مستمر و حرفه‌ای در سینما را نمی‌یابند. به جرات می‌توان گفت ناقوس مرگ بازیگری به صدا درآمده است. اگر صدای این ناقوس را جدی نگیریم چه بسا در آینده‌ای نه چندان دور با کنار رفتن همین تعداد معدود بازیگر حرفه‌ای، بازیگری به حرفه‌ای باری به هر جهت

سینمای ایران مشکلات بسیاری دارد، مشکلاتی که اگر بخواهیم فقط تیتروار به آنها اشاره کنیم خود مجال مفصلی می‌طلبد. اما آنچه در سالهای اخیر بیشتر جلوه‌گر بوده و اتفاقا مورد بحث و بررسی کارشناسان و منتقدان سینما قرار گرفته و می‌گیرد، حضور چهره‌های جوانی است که طی این سالها وارد عرصه بازیگری سینما شده‌اند. افرادی که تجربه هم نشان داده با حداقل یک یا دو بازی در فیلم فیدآوت(محو) شده و نتوانسته‌اند نام خود را در زمره فهرست بازیگران توانا، مستعد و حرفه‌ای سینما ثبت کنند. هرچند اهمیت مقوله بازیگری در سینمای امروز ما زیر سؤال قرار گرفته و می‌گیرد، اما در عرصه سینمای جهان کارگردانان پس از نگارش فیلمنامه به واگذاری نقش به بازیگران توجه فراوان دارند، وجود تخصص و حرفه‌ای چون «Casting» یا «بازیگر گزینی» گواه این ادعاست. البته این بدان معنا نیست که بخواهیم سهل‌انگاری در انتخاب بازیگر را به کل سینمای ایران تعمیم دهیم. زیرا برخی کارگردانان ما هم که جایگاه محکم و مستندی در سینمای ایران کسب کرده‌اند هنوز هم از بازیگر، بازی حرفه‌ای می‌خواهند و اعتبار اثرشان را با گزینش‌های باری به هر جهت بازیگر زیر سؤال نمی‌برند. «داریوش مهرجویی»، «بهرام بیضایی»، «ناصر تقوایی»، «مسعود کیمیایی» و «رخشان بنی‌اعتماد» از جمله این فیلمسازان هستند. کسانی که بازیگران از حضور در فیلمهای آنان به خود بالیده و از آن فیلمها به عنوان نقطه عطف در کارنامه بازیگری‌شان یاد می‌کنند. «رویا نونهالی» از جمله بازیگران کم‌کار اما توانا، مستعد و خوش قریحه‌ای است که کارنامه بازیگری درخشان‌ش و انتخاب‌های وی نشان از این دارد که برای بازیگری احترام ویژه‌ای قائل است. تا بدانجا که حضور کوتاه ۵ دقیقه‌ای وی در فیلم «بوی کافور» عطر یاس» سیمرخ بلورین بازیگری را نصیب او

مبدل می‌شود. حرفه‌ای که بی‌تردید هرکس به خود اجازه می‌دهد در باب آن نظر بدهد.

البته اکثر بازیگران توانا و حرفه‌ای در گفتگوهایشان بارها به این نکته اشاره می‌کنند که اگر بخواهند با فقط عنوان «بازیگر» و یا «چهره روز» مضموری مستمر در عرصه سینما داشته باشند، چاره‌ای جز بازی در اغلب نقش‌های پیشنهادی که تمایل پندان زیادی هم به ایفای آنها ندارند و بی‌تردید این مسئله خود قابل تأمل است.

■ بله. متأسفانه اگر بازیگری بخواهد غم‌نان نداشته باشد باید کسوت نقش‌هایی را به تن کند که چندان برازنده او نیست، امری که در سالهای اخیر طبیعی و عادی شده است. اما من معتقدم حضور مستمر بازیگر در عرصه سینما باید متأثر از کیفیت‌های عمومی سینمای ایران باشد. سینمای ما متأسفانه به چنان درجه‌ای از تنوع و قابلیت‌های ویژه و درخور تامل دست نیافته که بازیگر حرفه‌ای بتواند بدون به خطر انداختن کارنامه خود و با رضایت خاطر، یکسال فعالیت و تلاش را به پایان برساند. به همین دلیل پرکاری در سینمای ما یک ویژگی مثبت تلقی نمی‌شود در حالیکه نباید چنین باشد. چهره‌های مطرح بازیگری در سینمای جهان هم صرفا ایفاگر نقش‌های خوب و مطرح نبوده و فیلمهای ضعیفی را در کارنامه دارند، اما تعداد این فیلمها در کارنامه این بازیگران آنقدر ناچیز است که بشود آنها را فراموششان کرد. اما این قضیه در سینمای ما کاملاً معکوس و نقش‌های خوب در کارنامه بازیگران انگشت شمار است. البته دراین میان نباید مسئله سینمای استاندارد و غیراستاندارد را از نظر دور داشت، زیرا این خود تأثیر مستقیمی بر کیفیت بازیگری در سینمای امروز ایران دارد. سینمایی که قابلیت هایش می‌تواند استعدادهای بالقوه برخی از بازیگران را شکوفا کرده و نقاط ضعفش بسیاری از آنان را به بیراهه بکشانند.

ساخت، نقش کوتاه ۲ دقیقه‌ای اما تأثیرگذارش در فیلم «خانه‌ای روی آب» نیز او را نامزد دریافت این جایزه کرد. وی فارغ التحصیل رشته نقاشی و بازیگری از دانشکده هنرهای زیبای تهران است که فعالیت بازیگری خود را از سال ۶۲ باحضور در نمایش «غم غربت» آغاز کرد. علاقه وی به تئاتر بازی در نمایشهای «باد سرخ»، «متوری» و «سلطان مار» را در کارنامه‌اش به ثبت رسانده است. در تلویزیون هم با بازی درتله تئاتر «تله موش» و کلیپ «نوابی» مهر تأییدی دوباره بر استعداد بازیگری اوست. «نونهالی» فعالیت در عرصه سینما را با بازی در فیلم «بار درخانه» ساخته «خسرو سبایی» آغاز کرد. پس از آن با حضور در فیلمهای «عروسی خویان»، «باغ سید»، «آب را گل نکنید»، «دیدار در استانبول»، «فصل پنجم»، «بوی کافور» عطر یاس»، «صنم»، «خانه‌ای روی آب» و ... خود را به عنوان بازیگری حرفه‌ای و مجرب در عرصه سینمای ایران تثبیت کرد. وی بخاطر بازی در فیلم «عروسی خویان» ساخته «محسن مخملباف» سیمرخ بلورین نقش اول زن را نصیب خود ساخت. کسب مجسمه طلایی بهترین بازیگر زن از جشنواره «آئین» فرانسه برای فیلم «فصل پنجم» ساخته «رفیع پیتز» و اخذ سیمرخ بلورین بهترین بازیگر نقش دوم زن برای فیلم «بوی کافور» عطر یاس» از دیگر افتخارات وی می‌باشد. از آنجا که بازیهای روان، تأثیرگذار و حرفه‌ای وی بر منتقدان و تماشاگران حرفه‌ای سینما پوشیده نیست، مناسب دیدیم در خصوص «بازیگری»، مسئله‌ای که گاه و بیگاه کانون بحث‌های سینمایی می‌شود با وی به گفتگو بنشینیم. با تشکر فراوان از اینکه پاسخگویمان بود، آرزومند موفقیت روزافزون وی در عرصه زندگی و سینما هستیم.

رویا نونهالی - بازیگر سینما و برنده دو سیمرخ بلورین از جشنواره فیلم فجر:

بازیگری در سینمای ایران

صدای ناقوس خطر

■ احمد صبریان sabriyan@yahoo.com

ساخت، نقش کوتاه ۲ دقیقه‌ای اما تأثیرگذارش در فیلم «خانه‌ای روی آب» نیز او را نامزد دریافت این جایزه کرد. وی فارغ التحصیل رشته نقاشی و بازیگری از دانشکده هنرهای زیبای تهران است که فعالیت بازیگری خود را از سال ۶۲ باحضور در نمایش «غم غربت» آغاز کرد. علاقه وی به تئاتر بازی در نمایشهای «باد سرخ»، «متوری» و «سلطان مار» را در کارنامه‌اش به ثبت رسانده است. در تلویزیون هم با بازی درتله تئاتر «تله موش» و کلیپ «نوابی» مهر تأییدی دوباره بر استعداد بازیگری اوست. «نونهالی» فعالیت در عرصه سینما را با بازی در فیلم «بار درخانه» ساخته «خسرو سبایی» آغاز کرد. پس از آن با حضور در فیلمهای «عروسی خویان»، «باغ سید»، «آب را گل نکنید»، «دیدار در استانبول»، «فصل پنجم»، «بوی کافور» عطر یاس»، «صنم»، «خانه‌ای روی آب» و ... خود را به عنوان بازیگری حرفه‌ای و مجرب در عرصه سینمای ایران تثبیت کرد. وی بخاطر بازی در فیلم «عروسی خویان» ساخته «محسن مخملباف» سیمرخ بلورین نقش اول زن را نصیب خود ساخت. کسب مجسمه طلایی بهترین بازیگر زن از جشنواره «آئین» فرانسه برای فیلم «فصل پنجم» ساخته «رفیع پیتز» و اخذ سیمرخ بلورین بهترین بازیگر نقش دوم زن برای فیلم «بوی کافور» عطر یاس» از دیگر افتخارات وی می‌باشد. از آنجا که بازیهای روان، تأثیرگذار و حرفه‌ای وی بر منتقدان و تماشاگران حرفه‌ای سینما پوشیده نیست، مناسب دیدیم در خصوص «بازیگری»، مسئله‌ای که گاه و بیگاه کانون بحث‌های سینمایی می‌شود با وی به گفتگو بنشینیم. با تشکر فراوان از اینکه پاسخگویمان بود، آرزومند موفقیت روزافزون وی در عرصه زندگی و سینما هستیم.

گروه ادب و هنر

امروزه مضمون مستمر اکثر بازیگران حرفه‌ای سینمای ایران در تلویزیون و بازی در نقش‌های کم‌بها این تلقی را در ذهن تماشاگر حرفه‌ای ایجاد کرده است که اظهارات گاه و بیگاه برخی از این بازیگران مبنی بر وسواسشان در انتخاب نقش صرفا یک شعار رنگ بافته برای اعاده میثیت است.

■ خطر محدود شدن بازیگران حرفه‌ای، توانا و پرکار سینمای ایران در نقشهای خاص و بدون انعطاف و عدم تفاوت میان بازیگری سینما و تلویزیون در وهله اول متوجه خود بازیگر است. در وهله بعدی نیز موجودیت حرفه‌ای سینمای ایران را زیر سؤال می‌برد. بی‌تردید بازیگرانی که طی یک سال کار مداوم در سه نقش مشابه بازی می‌کنند از نظر روحی تحت فشار قرار می‌گیرند. واضح است که تکرار یک تیپ واحد و شخصیت یکسان در چند فیلم نمی‌تواند برای یک بازیگر حرفه‌ای روحیه ساز و امید بخش باشد، سینمای ایران اگر همه تکیه و اعتمادش را معطوف بازیگران نقش اول کند طبیعی است که چاره‌ای جز بازگشت به گذشته را نخواهد داشت. گواه این ادعا نیز سالهایی است که ستارگان سینما حرف اول و آخر را در عرصه بازیگری سینما می‌زدند. به نظر من سینمای امروز ما که بسیاری از استانداردهای لازم را نداشته لااقل می‌تواند با بهره‌گیری از بازی خوب بازیگران مستعد، اعتبار خود را زیر سؤال نبرد. میزان فروش فیلمهای «تین ایجری» با حضور چهره‌های جوان که تماشاگر سابقه ذهنی زیادی از آنان ندارد و بی‌تردید حضورشان به دو سه یا فیلم بیشتر خلاصه نخواهد شد نشان از این دارد که تماشاگر امروز سینما، فقط به ظواهر نمی‌اندیشد و با شناخت کامل از مدیوم سینما، بازیگری و نکات فنی به تماشای فیلم می‌نشیند. بدین معنا که او از بازیگر بازی می‌خواهد نه چهره و فیزیک. البته همراه بودن این دو ویژگی برای بازیگر نیز می‌تواند تضمین‌گر آینده حرفه‌ای او باشد.